

Documentatie dataset

Indicatief effect van het maatregelenpakket voor landbouw, natuur en stikstof op de stikstofdepositie in 2035

url dataset:

<https://data.rivm.nl/meta/srv/dut/catalog.search#/metadata/d318fd44-2392-4122-baae-580a317e9c38>

Doel dataset

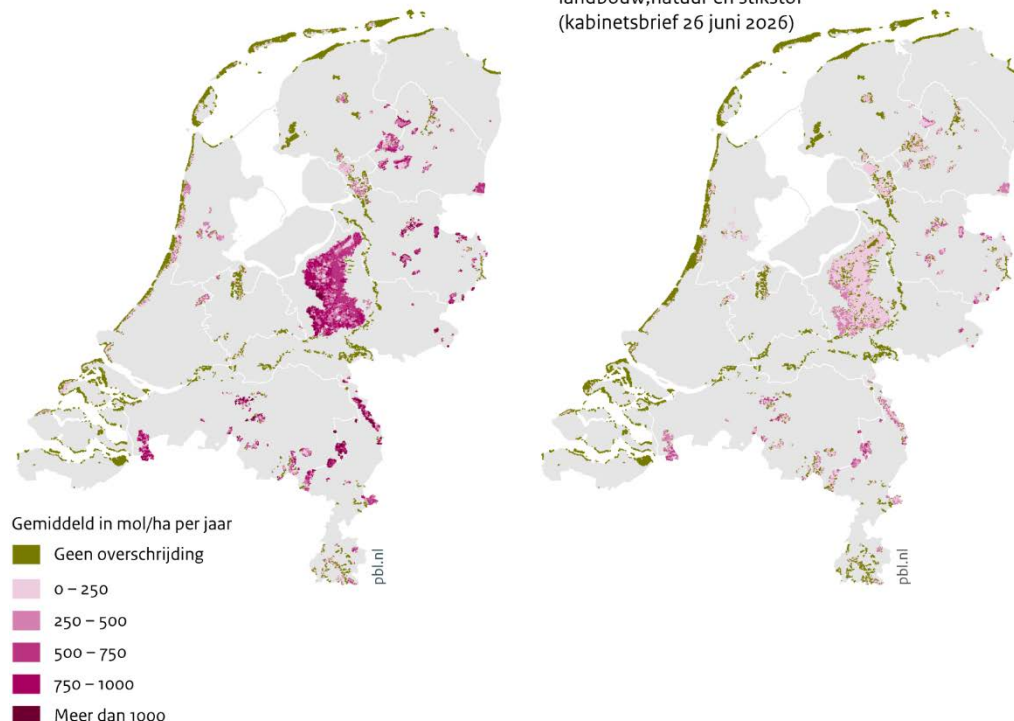
Deze dataset bevat de onderliggende rekenresultaten van de stikstofdepositie in 2035 als resultaat van emissiescenario's die zijn opgesteld voor de reflectie op de plannen van het kabinet-Jetten 'Weer ruimte voor boer, natuur en bouw: maatregelenpakket voor landbouw, natuur en stikstof'. Deze emissiescenario's en een analyse van de resulterende stikstofdepositie zijn onderdeel van de publicatie van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL, 2026), zie Figuur 1.

Figuur 1 Visualisatie van de dataset (Figuur B.4 / 5.1 uit PBL, 2026).

Overschrijding kritische depositiewaarde in stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden

2023

2035 – Indicatief effect van maatregelenpakket
landbouw, natuur en stikstof
(kabinetsbrief 26 juni 2026)

Bron: RIVM

Toepassingsbereik

De resultaten zijn geschikt om een indicatief beeld te geven van het globale effect van het maatregelenpakket op stikstofdepositie op landelijke schaal. Dit komt omdat veel van de beschouwde maatregelen ten tijde van de

RIVM

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

T 088 689 89 89

Auteurs:

W.A. Marra

Centrum: Milieukwaliteit

Contact:

wouter.marra@rivm.nl

Datum:

15 oktober 2026

analyse nog niet volledig waren uitgewerkt. Ook kon er in de ingeschatte effecten op emissies geen differentiatie worden gemaakt in ruimtelijke verschillen tussen provincies en regio's.

Gebruikers van deze dataset kunnen met de informatie uit deze toelichting en oorspronkelijke publicatie (PBL, 2026) een inschatting maken of het voor hun beoogde toepassing geschikt is.

Methode

Emissie

De inschatting van de effecten van het maatregelenpakket op de ammoniakemissies uit de landbouw die ten grondslag ligt aan deze dataset is gemaakt door het PBL.

Het effect van maatregelen is ingeschat aan de hand van de verwachte effecten op de omvang van de veestapel, de hoeveelheid dierlijke mest en kunstmest die aan landbouwgrond wordt toegediend, en op toepassing van management en techniek. Voor de inschatting van de nationale ammoniakemissies uit de landbouw is gebruikt gemaakt van de methodiek en emissiefactoren van de Emissieregistratie (<http://www.emissieregistratie.nl/>, Van der Most et al. 2025). Daarbij is rekening gehouden met mogelijke dubbeltelling van maatregelen die op dezelfde emissiebron aangrijpen, zoals een afname van het aantal dieren en een verlaging van de emissiefactor van stallen.

Depositie

De inschatting van de effecten van het maatregelenpakket op de stikstofdepositie op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden is gemaakt door het RIVM op basis van de ingeschatte emissiecijfers.

Het effect van de ingeschatte emissiereductie door het maatregelenpakket op de stikstofdepositie is bepaald op basis van de gegevens die ten grondslag liggen aan de 'Monitor Stikstofdepositie 2025' (RIVM 2025a,b). De Monitor Stikstofdepositie 2025 bevat informatie over de verwachte stikstofdepositie in 2035 op basis van de emissieramingen voor ammoniak en stikstofoxiden uit de Emissieramingen Luchtverontreinigende Stoffen 2025 (PBL & RIVM, 2025). Voor deze analyse is deze berekende stikstofdepositie voor 2035 geschaald met de verhouding tussen de emissieraming voor 2035 per sector en de ingeschatte totale *landelijke* emissies voor 2035 per sector bij uitvoering van het maatregelenpakket. Er is geen uitwerking gemaakt van regionale verschillen in emissieontwikkeling als gevolg van het maatregelenpakket.

Voor sectoren waarvoor geen aanvullende emissiereductie is berekend en voor de buitenlandse bijdrage zijn de deposities voor 2035 overgenomen uit de Monitor Stikstofdepositie 2025. De kalibratie van de depositieberekeningen op basis van metingen is ook van toepassing op de berekende depositie van het maatregelenpakket. Hiervoor zijn de kalibratiefactoren uit de Monitor Stikstofdepositie toegepast. De berekening van de overschrijding van de KDW, de bijbehorende statistieken en de kaartbeelden zijn uitgevoerd volgens dezelfde methodiek als in de Monitor Stikstofdepositie 2025. Het kaartbeeld toont de gemiddelde overschrijding

van de KDW voor een oppervlak. Lokaal komen er hogere en lagere overschrijdingen voor.

Resultaten

De data betreft een OGC GeoPackage bestand. Voor alle stikstofgevoelige natuur in Natura 2000-gebieden is per hexagoon van 16 ha onderstaande data beschikbaar. De depositie betreft de totale depositie voor het desbetreffende jaar. Voor 2035 zijn behalve de effecten van het maatregelenpakket ook al vastgestelde en voorgenomen maatregelen ('basispad') meegenomen. Daarnaast is ook data voor 2023 beschikbaar in de dataset, deze is dezelfde als in RIVM (2025a,b). Gemiddelde overschrijding van de KDW zijn bedoeld voor visualisatie. Voor berekeningen van overschreden oppervlak dienen deze gegevens gecombineerd te worden met een volledige habitatkartering, binnen de getoonde geometrie komen grotere en kleinere overschrijdingen voor.

Bestand: Depositie_Maatregelenpakket LNS.gpkg

veld	omschrijving
id	Uniek id
scenario_id	Uniek id voor 'scenario'
scenario	'Referentie' voor year=2023 'Maatregelenpakket LNS' voor year=2035
receptor_id	receptor_id conform RIVM 2025b
year	2023 2035
cartographic_surface_ha	Totaal gekarteerd oppervlak stikstofgevoelige natuur binnen geometrie in ha
deposition	Berekende stikstofdepositie in mol/ha/jaar
distance_to_kdw	Gemiddelde afstand tot KDW geometrie in mol/ha/jaar
exceedance_kdw	Gemiddelde overschrijding van de KDW binnen geometrie in mol/ha/jaar

Referenties

- Most, M. van der, & C. van Bruggen, A. Bannink, A. Bleeker, D.W. Bussink, H.J.C. van Dooren, J.F.M. Huijsmans, J. Kros, K. Oltmer, M.B.H. Ros, L. Schulte-Uebbing, G.L. Velthof en T.C. van der Zee (2025), Emissies naar lucht uit de landbouw berekend met NEMA voor 1990-2023, Wageningen: WOT Natuur & Milieu.
<https://research.wur.nl/en/publications/emissies-naar-lucht-uit-de-landbouw-berekend-met-nema-voor-1990-2-3/>
- PBL & RIVM (2025), Emissieramingen luchtverontreinigende stoffen 2025. Rapportage bij de Klimaat- en Energieverkenning 2024, Den Haag: Planbureau voor de Leefomgeving.
<https://www.pbl.nl/publicaties/emissieramingen-luchtverontreinigende-stoffen-2025>
- PBL (2026), Reflectie op 'Weer ruimte voor boer, natuur en bouw: maatregelenpakket voor landbouw, natuur en stikstof', Den Haag: Planbureau voor de Leefomgeving.
<https://www.pbl.nl/publicaties/reflectie-op-weer-ruimte-voor-boer-natuur-en-bouw-maatregelenpakket-voor-landbouw-natuur-en-stikstof>

- RIVM (2025a). Monitor stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden 2025 (RIVM Rapport 2025-0021). W.A. Marra, S.B. Hazelhorst, L.A. de Jongh, J.M. Schram, K.M.F. Brandt, G.J.C. Stolwijk, T.N.P. Nguyen, L.P.I. Glaese, I. Soenario & T. Cals. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.
<https://doi.org/10.21945/RIVM-2025-0021>
- RIVM (2025b). Dataset: 'Monitor stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden'. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.
<https://data.rivm.nl/meta/srv/dut/catalog.search#/metadata/15674553-55d5-41ed-ba52-fd8588e73099>